

ТРИЄДИНИЙ СВІТ ПОЕЗІЙ ВАСИЛЯ МОЙСИШИНА...

Є. М. Баран*Василь Мойсишин. «Тірас» (2000), «Бескид» (2006), «Коло» (2013).
Збірки поезій*

Мої інтерпретаційні кола будуть зосереджені лише навколо однієї життєвої сторінки Василя Мойсишина – літературної.

Це те, найменше, що втілене у три поетичні “*теорем*” під назвами «**Тірас**» (2000), «**Бескид**» (2006), «**Коло**» (2013), і що мені нібито зрозуміле, і де я, при коментуванні, вчиню найменше шкоди. Або найбільше (вже як се вдасть).

Моє пізнання поетичного світу Мойсишина розпочалося з «**Тіраса**» (давня назва Дністра). Вихований на іншій поетичній мові, я не міг зрозуміти, що в його віршах особливого? Традиційні вірші. Традиційна поетична мова. Хіба що більше конкретики у образному звучанні. Власне, не штрихів абстрактно-імпресіоністичних, а виразно-колористичних акварелей і пейзажів. Присвяти, настрої, цикли, *цифри*.

Але. Ці вірші не можна читати “*залпом*”. Це не вірші. Це розповіді, де в єдине ціле поєднано ландшафт і людину. Її бачиш або відчуваєш на лінії поетичного горизонту. Або ж на рівні виповідання історій. Не белетризація, а витворення іншої якості.

«**Тірас**» – найбільш вибрана книга, бо маємо у ній вірші датовані жовтнем 1977 аж по червень 2000. Тематичні кола традиційні – людина в індивідуально-творчому та громадському виявах, інтимно-юнацькі вірші і екзистенційно-мудрі «*Точні квадрати літ*».

Фольклорно-літературні та історико-краєзнавчі ремінісценції, помножені на приховано-юнацьку пристрасть і екзистенційно-математичну точність і мудрість. Навіть гублюся у виборі вірша для ілюстрації. Мойсишин-поет не надається до вибіркового ілюстрування. Його треба читати. Розкошувати поезіями. Інакше – се даремна трата часу.

Треба також розуміти – що Мойсишин-поет – се школа і традиція. Найближчий він до “*вісниківців*”, хоча ніде немає навіть згадки про них. Але карбованість і ніжність, почуттєвість і обрано-художня точність дозволяють мені говорити про дараганівсько-ольжичівську поетичну традицію.

«**Бескид**» – книга поетичних циклів. Вони не закриваються, а проростають один в одному. Легенди в кольори, кольори в настроєвість природніх та історико-краєзнавчих циклів, останні вростають в матеріальну площину світотворення. Здається, трохи вирізнуться «*Нотатки про Михайла Остроградського*» з його педагогічно-повторюваним закликом: “*Стверджуємо, з’ясовуємо, шануємо, // бо формує історична пам’ять // гордість і самоповагу*”. У цій висновковій безапеляційності –

квінтесенція світоглядно-естетична. Має рацію Олег Гуцуляк, який у резюмованому варіанті передмови на форзаці другої книги, написав таке: *“Василь Мойсишин прагне через віри принести ще не відомому світові якісність власне за допомогою власного варіанту “гри в бісер”, стилю ремінісценцій та відсилань до загальнонаціональної та культурної “зони пам’яті” (в даному випадку – України, Галичини, Чорногори), він вірний своєму поколінневому ідеалові – шукати “людину в людині” в його щонайпершому та інстинктивному щасті бути з тими, кого любив”*.

«Коло» – се увиразнення творчої ходи. Мойсишин не з поетів-експериментаторів, це класичний автор. У нього відсутня інтуїтивно-експромтна легкість творення. У нього є класична чіткість ліній, образів, форм. Пластичність поетична досягається добрим знанням і чуттям мови (я би додав – рідкісним знанням і чуттям).

Вже традиційно-сюжетна циклічність («Давні луни», «До календаря волхвів, або Великого кола», «Легенди Чорногори», «Барви життя») доповнена переспівами з російської («З чужих садів»), які настроєво, тематично суголосні поетичним шуканням Василя Мойсишина.

Літературознавець Степан Хороб у передмові до книги вдало зауважив, що *“жорсткий раціоналізм поетичних візій Василя Мойсишина, либонь, виплеканий як власними літературно-мистецькими пошуками, так і сучасним багатовимірним політизованим та генетично маніпульованим світом. У його ліричних творах, що радше нагадують неквапливу й розлогу наративну оповідь, проступає авторська спроба осягнути національно-духовне начало за допомогою органічної єдності раціональних та ірраціональних, свідомих і підсвідомих, сакральних і профанних вимірів людського буття”*.

Дивна особливість віршів Василя Мойсишина – вони інтимні настільки, наскільки відтворюють почуття і враження автора. Не більше. Він автобіографічний тільки в скерованості на об’єкт. Тому його вірші більше суголосні ландшафту, побаченому автором і пропущеному крізь призму його відчуттів.

У такій показній відстороненій статичності немає недоліку і немає холодності. Бо хіба природа – є холодною і статичною? Василеві Мойсину, одному з небагатьох в сучасній українській поезії, вдається бути голосом природи і голосом прочутої історії. Це ще одне підтвердження його невинності в сучасній літературі і майже канонічної ходи (моє застереження *“майже”* стосується не так поета, як реципієнта, сьогодні здебільшого розгубленого і не готового до серйозної поетичної розмови).

Міт про поета Василя Мойсишина лише визріває, і ми дотичні до його творення...

м. Івано-Франківськ